

Državno Natjecanje iz povijesti

28. travnja 2021.

Skupina 2: VIII. razred

zaporka

--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

81

Upute natjecateljima **koji ispit rješavaju na stolu**

- 1. Ispit se sastoji od 25 pitanja i rješavaš ga 90 minuta.**
- Prije rješavanja ispita trebaš pazljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
- Nakon što ispuniš listić sa zaporkom spremi ga u kovertu.
- Istu zaporku s listića napiši i na prvu stranicu ispita.
- Ispitne zadatke i upute u zadatku pazljivo pročitaj.
- Rješenja upisuj na predviđena mjesta u ispitu. Ispit pišeš plavom ili crnom kemijskom olovkom.
- Ispit pišeš isključivo pisanim slovima, ne tiskanim. Pišeš čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
- Osobna imena i prezimena te geografska imena pišeš izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZO-a u školskoj godini 2020/2021.
- 9. Koristi list za koncept tijekom rješavanja ispita, jer jednom napisan odgovor u ispitu više nije dopušteno prepravljati. Odgovori u konceptu se ne vrednuju.**
- Nakon završetka pisanja, ispit predaj članu Državnoga povjerenstva.
- Nakon objave privremene ljestvice poretka imaš pravo uvida u ispit i pravo na pisanu žalbu.

Želimo ti uspjeh na Natjecanju!

Državno povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Državnoga povjerenstva)

2. _____

(član Državnoga povjerenstva)

3. _____

(član Državnoga povjerenstva)

1. Nakon Prvog svjetskog rata Francuska se u vanjskoj politici oslanjala na države koje su bile zainteresirane za očuvanje Versajskog poretka. Na njezinu inicijativu osnovana je Mala Antanta.

	3
--	---

Zaokruži države koje su osnovale navedeni savez:

a) Kraljevina SHS b) Mađarska c) Bugarska d) Rumunjska e) Čehoslovačka f) Grčka

2. Promjene državnih granica nakon rata dovele su do masovnih preseljenja. Nova vlast u Osmanskom Carstvu je organizirala isprva evakuaciju, a nakon toga i masovno ubijanje pripadnika jednog naroda.

	1
--	---

Zaokruži narod koji je najviše stradao u tim progonima:

a) Židovi b) Grci c) Kurdi d) Armenci e) Bugari

3. SAD često nazivamo prvom demokratskom državom. U SAD-u dominiraju Republikanska i Demokratska stranka. Sljedeće pojmove napiši na odgovarajuće mjesto u tablici:

tradicionalne vrijednosti, povećanje poreza bogatima, sloboda pojedinca, država treba osigurati pojedincu ustavom zajamčenu slobodu

	4
--	---

REPUBLIKANSKA STRANKA	DEMOKRATSKA STRANKA

4. U razdoblju između dva svjetska rata održavala su se i neka sportska natjecanja. Poveži događaj i godinu kada se navedeni događaj dogodio tako da pored događaja na crtu napišeš odgovarajuće slovo.

	4
--	---

_____ osnovana FIFA	a) 1920.
___ Olimpijske igre u Antwerpenu	b) 1904.
___ prve Svjetske studentske igre	c) 1934.
___ hazenašice „Concordije“ osvojile naslov svjetskih prvaka	d) 1923.

5. Spoji osobu i djelatnost tako da pored djelatnosti na crtu napišeš odgovarajuće slovo.

- a) Franjo Punčec _____ kiparstvo
b) Franjo Mraz _____ sport
c) Marija Jurić Zagorka _____ slikarstvo
d) Antun Augustinčić _____ novinarstvo

	4
--	---

6. Poredaj kronološki navedene događaje (brojkama od 1-4, od najstarijeg do najnovijeg).

- _____ sovjetska intervencija u Mađarskoj
_____ sovjetska intervencija u Čehoslovačkoj
_____ proglašena država Izrael
_____ utemeljen Pokret nesvrstanih

	2
--	---

7. Označi pravilan kronološki slijed vojno – oslobodilačkih akcija HV-a:

- a) „Južno bojište“ – „Medački džep“ – „Maslenica“ – „Oluja“ – „Bljesak“
b) „Medački džep“ – „Maslenica“ – „Južno bojište“ – „Bljesak“ – „Oluja“
c) „Maslenica“ – „Medački džep“ – „Južno bojište“ – „Oluja“ – „Bljesak“
d) „Južno bojište“ – „Maslenica“ – „Medački džep“ – „Bljesak“ – „Oluja“

	2
--	---

8. U sljedećim zadacima poveži međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva pojma nemaju svoj par!

1. _____ Desmond Tutu	a) Sirija
2. _____ Golda Meir	b) Južnoafrička Republika
3. _____ Lech Walesa	c) Izrael
4. _____ Gamal Abdel Naser	d) Indija
5. _____ Džavaharlal Nehru	e) Bangladeš
	f) Egipat
	g) Poljska

	5
--	---

9. James Robertson bio je britanski kolonijalni upravitelj u Sudanu. Pročitaj što je izjavio u intervjuu 1979. g. i odgovori na pitanja:

„Kad smo ih preuzeli, u mnogima od tih država gotovo uopće nije bilo vlasti ni civilizacije, no bilo je mnogo međuplemenskih sukoba... U Sudanu 1898. godine nije bilo željeznica, telegrafa, škola, bolnica, uprave... Kad smo napustili Sudan 1955. g. postojao je sustav željeznica, policije, vojske, bolnice, škole pa čak i sveučilište... Mi smo utemeljili civilizaciju koja prije nije postojala.“

	1
--	---

9.1. Navedi dva politička problema u Sudanu na početku britanske kolonijalne uprave:

9.2. Koji je stvarni razlog Britanskog osvajanja i vladavine Sudanom?

	1
--	---

9.3. Koliko godina je Velika Britanija upravljala Sudanom? Zaokruži točan odgovor.

	1
--	---

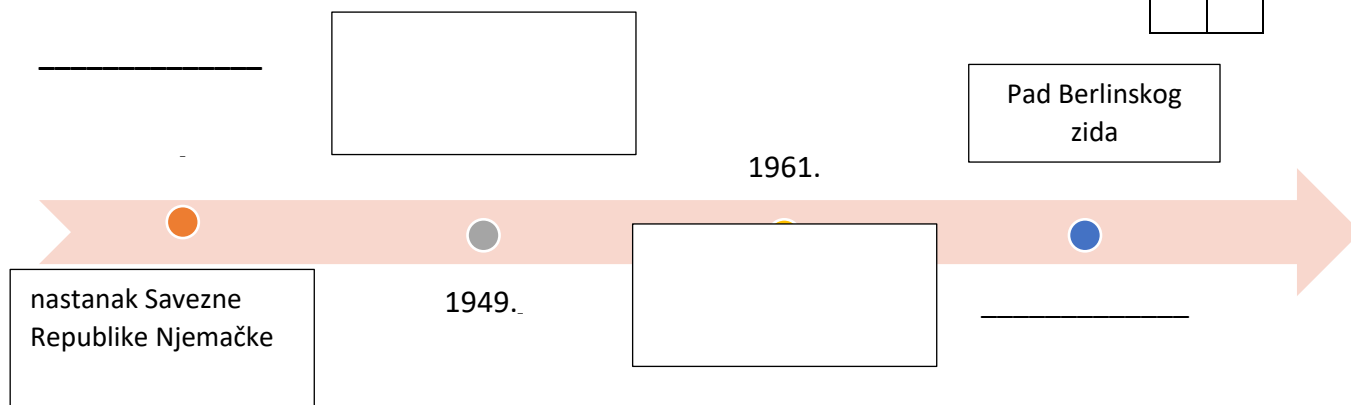
a) 24 godina

b) 57 godina

c) 81 godinu

10. Nadopuni lentu vremena događajima ili godinama koje nedostaju, a vezane su uz Njemačku nakon Drugog svjetskog rata:

	4
--	---

11. Sljedeća dva povijesna izvora govore o kardinalu Alojziju Stepincu. Pročitaj ih i odgovori na pitanja:

“Crkveni vrh je u to vrijeme od sigurnih progona spasila samo činjenica da tadašnje vlasti nisu htjele riskirati otvoreni sukob s Vatikanom, koji bi za posljedicu imao potpuno okretanje naroda protiv te vlasti.”

dr. Gordan Akrap “Kardinal Stepinac u dokumentima Gestapoa i OZNA-e”

„Da je samo u jednoj stvari popustio, bio bi danas slobodan i nama uštedio napast. Nama njegov hrvatski nacionalizam ne bi smetao, i da je samo proglasio hrvatsku crkvu, mi bismo ga digli do neba.“

Jakov Blažević, Stepinčev tužitelj „Polet“ 15. veljače 1985. godine

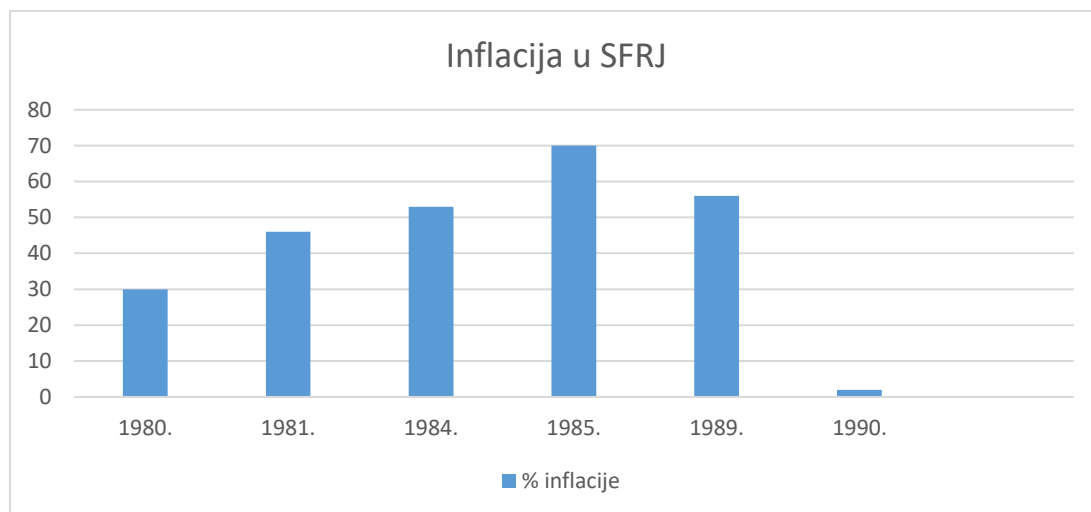
	1
--	---

11.1. Kako bi na sukob Tita i Katoličke crkve reagirao narod?

11.2. Što je Stepinac trebao napraviti da bi se spasio komunističkog progona?

	1
--	---

12. Prouči navedeni grafikon i odgovori na pitanja:

12.1. Inflacija je bila najveća _____ godine i iznosila je oko _____ posto.

	1
--	---

12.2. Što **ne** možeš povezati uz gospodarsku krizu u SFRJ u osamdesetim godinama 20. stoljeća? Zaokruži točan odgovor!

	1
--	---

- a) nestašica osnovnih živežnih namirnica
- b) zabrana odlaska u inozemstvo
- c) bonovi za gorivo
- d) veliki inozemni dug

13. Prouči karikaturu (Slika 1) i odgovori na pitanja:

Slika 1.

13.1. Koji sukob prikazuje autor karikature?

	1
--	---

13.2 Na čemu sjede?

	1
--	---

13.4. Napiši ime i prezime argentinskog liječnika koji je imao važnu ulogu u Kubanskoj revoluciji.

	1
--	---

14. Velike kopnene, zračne i pomorske operacije obilježile su Drugi svjetski rat. Poveži ime operacije s ciljem koji se njome želio postići, tako da pored imena operacije na lijevoj strani napišeš odgovarajuće slovo s desne strane. Jedno od ponuđenih naziva na lijevoj strani nije ime operacije.

	4
--	---

___ Pustinjska lisica

A) Napad na Jugoslaviju

___ Pothvat 25

B) Invazija na Normandiju

___ Overlord

C) Napad na SSSR

___ Morski lav

D) Invazija na Britaniju

___ Barbarossa

15. Tijekom Drugog svjetskog rata veliki broj civilnih žrtava su prouzročili napadi zrakoplova na gradove. Ispod slika napiši imena najteže stradalog britanskog, njemačkog i hrvatskog grada u zrakoplovnim bombardiranjima.

	3
--	---

Slika 2. Britanski grad _____

Slika 3. Njemački grad _____

Slika 4. Hrvatski grad _____

16. Nakon 1945. godine došlo je do uspostave novih granica Hrvatske, koje su 1991. godine postale državne granice. Pogledaj zemljovid i u tablici A navedi područja koja su do 1918. godine bile u sastavu Hrvatske a nakon 1945. godine su ostala van nje, a u tablici B navedi područja koja ranije nisu bila u sastavu hrvatske države, a 1945. godine su joj pripala, te područja koja je Italija otela nakon Prvog svjetskog rata, a nakon 1945. godine su vraćena.

4

Tablica A – izgubljena područja	Tablica B – dobivena područja

17. Današnje države članice Europske unije su postupno ulazile u njen sastav

17.1. Na zemljovidu brojem 1 označi ostale države koje su 2000. godine već bile članice Europske unije.

	1
--	---

17.2. Na zemljovidu brojem 2 ostale države koje su postale članice između 2000. i 2010. godine

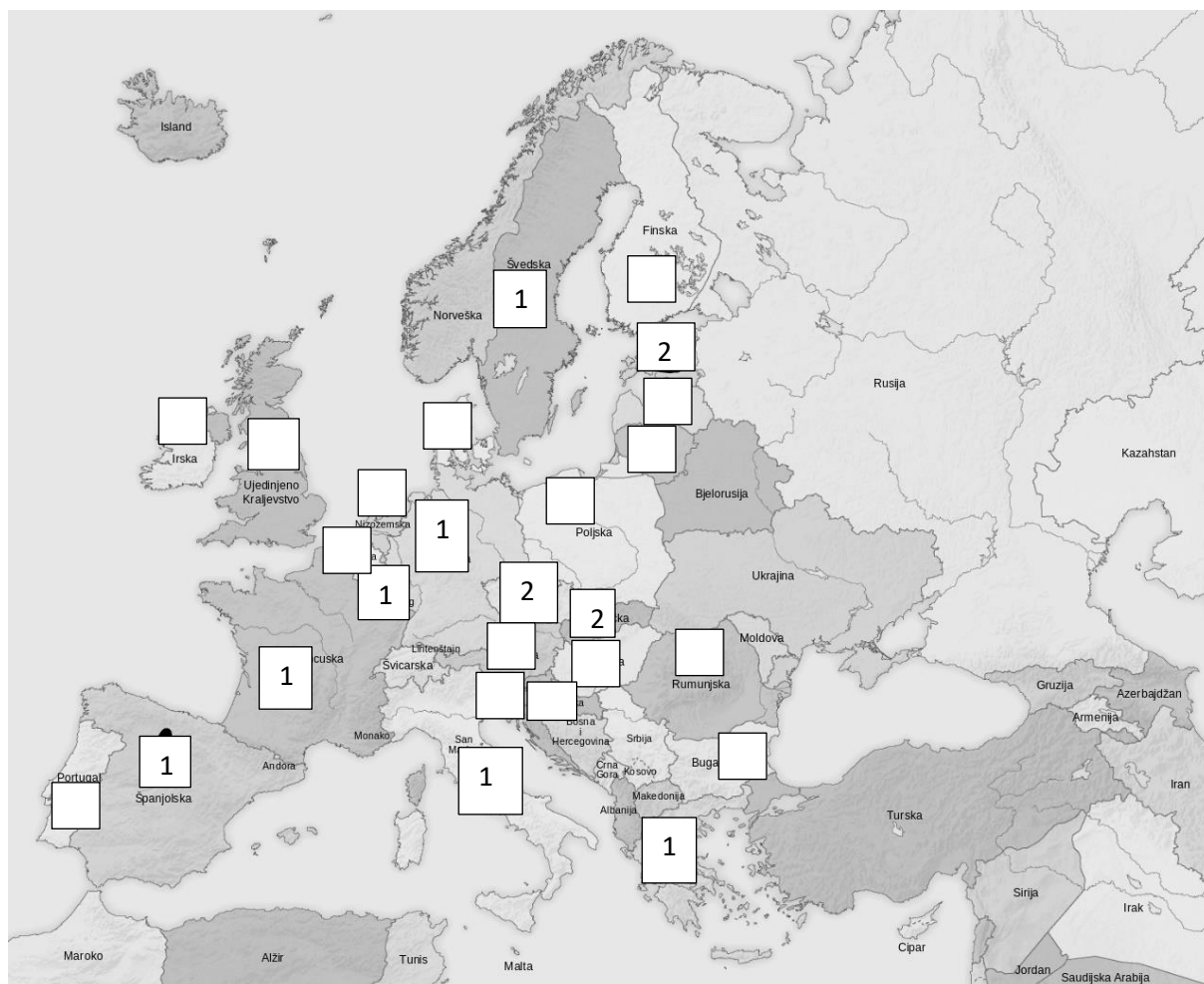
	1
--	---

17.3. Na zemljovidu brojem 3 označi državu koja je postala članica nakon 2010. godine.

	1
--	---

17.4. Na zemljovidu brojem 4 označi državu koja je 2020. godine nakon referenduma svojih građana napustila Europsku uniju.

	1
--	---

18. Uz svaki od navedenih imena iz letova u svemir upiši pojam ili ime koje je s njim u vezi i to tako što ćeš u retke u stupce s lijeve strane upisati odgovarajuće slovo.

	4
--	---

___ Apollo 11.	A) prvi satelit u svemiru
___ Sputnik I.	B) svemirska letjelica za višestruku uporabu
___ Space Shuttle	C) pas Lajka
___ Sputnik II.	D) Neil Armstrong

19. Zaokruži slovo ispred tri točne tvrdnje.

	3
--	---

- a) Najgora nuklearna nesreća zbila se 2011. godine u elektrani Fukushima
- b) Efekt staklenika izaziva globalno zagrijavanje
- c) Početkom 20. stoljeća je bilo 1,5 milijarde ljudi na Zemlji, a danas nešto više od 7 milijardi
- d) UN kao rješenje nedostataka pitke vode predlaže postupak desalinizacije mora
- e) Predviđa se da će do sredine 21. stoljeća biti iscrpljene zalihe nafte i drugih fosilnih goriva

20. U nacističkim koncentracijskim logorima zatočenici su nosili oznake po kojim su čuvari znali po kojem kriteriju su dopremljeni u logor i kako postupati s njima. Spoji skupine zatočenika i znakove kojima su bili označeni na način da na crticu ispred grupe upišeš broj oznake.

Spomenik u logoru Dachau

- A) ___ Komunisti, socijalisti i politički zatvorenici 1) Dva preklopljena trokuta - jedan žuti
- B) ___ Homoseksualci 2) Crveni trokut
- C) ___ Romi 3) Ljubičasti trokut
- D) ___ Jehovini svjedoci 4) Ružičasti trokut
- E) ___ Židovi 5) Smeđi trokut

	5
--	---

21. Termin „proljeće“ u politici označava pokušaj poboljšanja nekog društva. Navedi uz tri zadana naziva koji su bili ciljevi tih proljeća:

21.1 Praško proljeće

	1
--	---

21. 2. Hrvatsko proljeće

	1
--	---

21. 3. Arapsko proljeće

	1
--	---

22. Tijekom 20. stoljeća brojne države, političko-oružane organizacije i pokreti su se sukobljavali politički i/ili vojno oko spornih teritorija. Brojni od tih sukoba i danas traju. Poveži teritorije i sukobljene strane na način da na crtice ispred grupe upišeš brojeve sukobljenih strana.

	4
--	---

- A) ___ Kašmir 1) Cionizam
- B) ___ Sjeverna Irska 2) Irska republikanska armija
- C) ___ Palestina 3) Palestinska oslobodilačka organizacija
- D) ___ Slobodni teritorij Trsta 4) Velika Britanija
- 5) Jugoslavija
- 6) Pakistan
- 7) Indija
- 8) Italija

23. Promotri fotografije. Odgovori na pitanja.

Slika 5

Slika 6

23.1. Imenuj osobu sa slike 5 i navedi što je bio cilj političkog djelovanja.

	1
--	---

23.2. Imenuj osobu sa slike 6 te navedi cilj njegove političke borbe i metode kojima se borio.

	1
--	---

24. Temeljni uzrok Domovinskog rata bila je namjera Miloševićevog režima da stvori Veliku Srbiju.

24. 1. Navedi imena hrvatskih gradova koji su trebali činiti zapadnu granicu Velike Srbije

	1
--	---

24. 2. Koji je puni naziv srpske paradržave koje je uspostavljena na okupiranom teritoriju Republike Hrvatske krajem 1990. godine?

	1
--	---

25. Ratovi i u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini su prouzročili velika ljudska stradanja. Poveži kategoriju stradalnika i broj stradalih tako da na crtu nakon rednog broja napišeš odgovarajuće slovo.

	4
--	---

1. __ Ukupan broj poginulih u Hrvatskoj	A. 100 000
2. __ Ukupan broj poginulih u Bosni i Hercegovini	B. 6 000
3. __ Broj stradalih na hrvatskoj strani u ratu u Hrvatskoj	C. 15 000
4. __ Broj stradalih na srpskoj strani u ratu u Hrvatskoj	D. 22 000